

metode skal bruges, kan man ikke bevare sin egen fri Opfattelse. Nej, naar der blot er Flertal, naar den ene Gruppe blot er et Medlem større end den anden, maa alle gaa hen til den større Gruppe. Derved er Ministeren kommet i det Tilfælde, at jeg med Hensyn til dette Spørgsmaal er den eheste, som følger ham — indtil videre.

Ændringsforslag Nr. 47 gaar ud paa, at ved det første Landstingsvalg, som afholdes, skal alle 30-aarige Mænd og 35-aarige Kvinder have Valgret. Men det er urimeligt at gøre dette første Landsting mindre konservativt, end man senere ønsker at faa det, naar man nu i det hele tillægger dette at sætte Valgretsaldern til 35 Aar nogen Betydning. Og gjorde man ikke det, maatte man hellere gøre Skridtet fuldt ud og indføre Etkammerssystemet; det Tokammersystem, vi faar ved Grundlovspartiernes Grundlovsforslag, er ikke noget reelt Tokammersystem, noget tilsvarende har man ikke i noget som helst andet Land. Skal man gaa den Vej, som her er tilsigtet, maa man hellere gaa til et virkeligt Etkammersystem — det er kun et maskeret Etkammersystem, her foreslaas —, for saa lægges det hele og fulde Ansvar i den enkelte Forsamling, og det vil have sin meget store Gavn. Der bliver ikke ved det Landsting, her foreslaas, noget som helst tilbageholdende, nogen som helst konservativ Garanti. Ganske vist, kan man sige, har vi indført Bestemmelserne om Vanskelighed ved Oplosning, 8-Aarsperioden og den Slags Ting, som nok vil virke i konservativ Retning, men jeg tillægger dem ikke stor Betydning. Nogen Betydning kan de vel have. Mod rent overilede Beslutninger kan et saadant Landsting danne en Dæmning, men det, at en Mand sidder 8 Aar i Rigsdagen i Stedet for 4 Aar, vil ikke, og bør for den Sags Skyld heller ikke, i væsentlig Grad paavirke hans Stilling overfor de forskellige Lovforslag. Ganske vist kan dette, at han kommer til at staa Urvælgene noget fjernere end den, der vælges paa 4 Aar, give ham noget større Frihed, men det skal dog ikke være en Frihed saa stor, at han ikke, hvad Dag det skulde være, kunde komme ud til Vælgerne og staa til Regnskab for sine Handlinger, de Handlinger, som han har udført ganske kort Tid i Forvejen.

Skal man have en konservativ Garanti, som betyder noget, maa den i første Række lægges i Sættelsen af det Vælgerkorps, der skal vælge, men navnlig vil det være ganske urimeligt, første Gang

vi skal vælge et Landsting efter Grundlovspartiernes Grundlovsforslag, at vælge et mindre konservativt Landsting, end man senere ønsker, at man skal have, og det maa efter Grundlovspartiernes egen Argumentation opfattes saaledes, at dette første Landsting vil blive et mindre konservativt Landsting end det, vi senere faar. Naturligvis vil man kunne sige: Men saa er der de 12 kongevalgte! Som de nu er, vil de dog afgive nogen konservativ Garanti. Men om Usmageligheden ved den Ordning, der her er stillet Forslag om, har jeg tidligere udtalt mig saa præcist og tydeligt og skarpt, at der i dette Øjeblik ikke er Grund for mig til at gøre nogen Tilføjelse dertil. Jeg tror, at de Ord, jeg den Gang har sagt, er rigtige og sandes omkring i alle Lejre, og de skal ogsaa nok staa fast.

Indenrigsministeren (Rode): Udvalgets Flertal har stillet en Del Ændringsforslag til Lovforslaget, der ikke angriber dets Principper. Disse Ændringsforslag forekommer mig ikke alle at indeholde Forbedringer. Naar Udvalget har ment, at man burde forhøje det Antal af Vælgere, der skal til, for at der kan dannes et Parti, og ikke har ment, at to Kandidater, der stiller sig udenfor Partierne, skal have Ret til at støtte hinanden og saaledes virke som et Parti, forekommer det mig, at man derved har strammet Partibaandene mere end nødvendigt. Imidlertid, Spørgsmaalet om, hvilket Antal af Vælgere der skal til, er altid et Skønsspørgsmaal, og da Udvalgets store Flertal er havnet i Bestemmelsen om de 10,000, har jeg selvfølgelig ikke kunnet modsætte mig det. Ej heller har jeg kunnet modsætte mig Ændringsforslaget om, at Bestemmelsen om Kandidatforbundet udgik. Det er blevet klart ved, hvad der er nævnt af Ordføreren for Udvalget (Borbjerg), at Løsgængere, som findes i Rigsdagen, meget vel kan melde sig som et Parti, og at desuden Vælgere, der staa uafhængigt og udenfor Partierne og heller ikke i og for sig ønsker at danne en Partisammenslutning, vil kunne finde en Form, hvorunder de kan optræde i Fællesskab.

Vedrørende Landstingsvalget er der foreslaaet den Ændring, at der i hver Valgmandskreds skal vælges mindst 3 Valgmænd. Derved er man gaaet bort fra Sammenlægningen af Kommuner og fra Bestemmelsen i Lovforslaget om, at Øerne kun skulde have Valgmænd efter deres Indbyggerantal, selv om dette blev under